

INFORMACJA

o wspólnym posiedzeniu

Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz **Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej** oraz **Komisji Ustawodawczej**

nr posiedzenia: 21

nr posiedzenia: 19

nr posiedzenia: 36

data posiedzenia: 28 kwietnia 2020 r. i 4 maja 2020 r.

Porządek posiedzenia:

1. Rozpatrzenie ustawy o szczególnych zasadach przeprowadzania wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. (druk senacki nr 99, druk sejmowy nr 328).

Posiedzeniu przewodniczyli:

przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Aleksander Pociąg oraz przewodniczący Komisji Ustawodawczej Krzysztof Kwiatkowski.

W posiedzeniu w dniu 28 kwietnia br. uczestniczyli:

senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji :

Rafał Ambrozik, Bogdan Borusewicz, Robert Mamoń, Marek Martynowski, Gabriela Morawska-Stanecka, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła,

senatorowie członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej:

Ryszard Bober, Wiktor Durlak, Zygmunt Frankiewicz, Janusz Gromek, Marek Komorowski, Krzysztof Kwiatkowski, Andrzej Pająk, Janusz Pęcherz, Wadim Tyszkiewicz,

senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej:

Rafał Ambrozik, Marek Borowski, Krzysztof Brejza, Leszek Czarnobaj, Grzegorz Czelej, Jerzy Czerwiński, Stanisław Gawłowski, Stanisław Gogacz, Jolanta Hibner, Jan Maria Jackowski, Bogdan Klich, Magdalena Kochan, Agnieszka Kołacz-Leszczynska, Marek Komorowski, Małgorzata Kopiczko, Krzysztof Kwiatkowski, Jan Filip Libicki, Marek Martynowski, Marek Pęk, Wojciech Piecha, Adam Szejnfeld, Aleksander Szwed, Kazimierz Michał Ujazdowski, Barbara Zdrojewska,

senator:

Bogdan Zdrojewski,

goście, m.in.:

Ministerstwo Zdrowia:

sekretarz stanu Waldemar Kraska,

Państwowa Komisja Wyborcza:

przewodniczący Sylwester Marciniak,

rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar,

Sejm RP:

poseł sprawozdawca Krzysztof Sobolewski,

eksperti:

pracownicy Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warszawskim prof. dr hab. Ryszard Piotrowski i prof. dr hab. Marcin Matczak,

pracownik Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Władysław Czapliński,

kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej prof. dr hab. Sławomir Patyra,

Naczelna Rada Adwokacka:

sekretarz Rafał Dębowski ze współpracownikiem,

Stowarzyszenie „Wolne Sądy”:

mecenas Michał Wawrykiewicz,

mecenas Sylwia Gregorczyk-Abram,

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

członek zarządu Arkadiusz Tomczak,

Stowarzyszenie Sędziów „Themis”:

wiceprezes Irena Kamińska,

Unia Metropolii Polskich:

dyrektor biura Tomasz Fijołek,

Związek Miast Polskich:

pełnomocnik zarządu ds. legislacyjnych Marek Wójcik,

Związek Gmin Wiejskich RP:

doradca przewodniczącego Mariusz Marszał,

Kancelaria Senatu:

pracownik Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski.

W posiedzeniu w dniu 4 maja br. uczestniczyli:

senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji :

Rafał Ambrozik, Bogdan Borusewicz, Robert Mamoń, Marek Martynowski, Gabriela Morawska-Stanecka, Aleksander Pociąg, Joanna Sekuła, Michał Seweryński,

senatorowie członkowie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej:

Ryszard Bober, Wiktor Durlak, Zygmunt Frankiewicz, Janusz Gromek, Marek Komorowski, Krzysztof Kwiatkowski, Andrzej Pająk, Janusz Pęcherz, Wadim Tyszkiewicz,

senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej:

Rafał Ambrozik, Marek Borowski, Krzysztof Brejza, Leszek Czarnobaj, Grzegorz Czelej, Jerzy Czerwiński, Stanisław Gawłowski, Stanisław Gogacz, Jolanta Hibner, Bogdan Klich, Magdalena Kochan, Agnieszka Kołacz-Leszczynska, Marek Komorowski, Małgorzata Kopiczko, Krzysztof Kwiatkowski, Jan Filip Libicki, Marek Martynowski, Marek Pęk, Wojciech Piecha, Adam Szejnfeld, Aleksander Szwed, Kazimierz Michał Ujazdowski, Barbara Zdrojewska,

goście, m.in.:

Ministerstwo Zdrowia:

sekretarz stanu Waldemar Kraska,

Państwowa Komisja Wyborcza:

przewodniczący Sylwester Marciniak,

rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar,

zastępca rzecznika praw obywatelskich Stanisław Trociuk,

ekspert:

pracownik Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warszawskim prof. dr hab.
Ryszard Piotrowski,

Naczelna Rada Adwokacka;

pełnomocnik prezesa ds. legislacji Dariusz Goliński,

Związek Miast Polskich:

pełnomocnik zarządu ds. legislacyjnych Marek Wójcik,

Związek Gmin Wiejskich RP:

doradca przewodniczącego Mariusz Marszał,

Kancelaria Senatu:

pracownik Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski.

Ad 1.

Ustawa wprowadza zasadę głosowania wyłącznie korespondencyjnego i osobistego w wyborach na Prezydenta RP w 2020 r. W myśl ustawy wyznaczony operator dostarczy pakiet wyborczy do skrzynki pocztowej wyborcy zgodnie z adresem widniejącym w spisie wyborczym. W ustawie zawarto również przepisy upoważniające ministra właściwego do spraw aktywów państwowych do określenia w drodze rozporządzeń wzoru karty do głosowania oraz szczegółowego trybu doręczania pakietów wyborczych i odbierania kopert zwrotnych przez osoby przebywające na kwarantannie. Ustawa określa także tryb przeprowadzania wyborów za granicą. Marszałek Sejmu postanowieniem będzie mógł zmienić termin przeprowadzenia wyborów.

Wicemarszałek Bogdan Borusewicz zgłosił wniosek, aby komisje zwróciły się do rządu o dostarczenie na posiedzenie komisji projektów rozporządzeń do ustawy.

Senator Bogdan Klich zgłosił wniosek, aby komisje zwróciły się do Ministerstwa Cyfryzacji i Ministerstwa Aktywów Państwowych oraz Poczty Polskiej o pełną dokumentację czynności podejmowanych w związku z wyborami (występowanie o spisy wyborców oraz przygotowywanie kart wyborczych).

Senator Stanisław Gawłowski zgłosił wniosek, aby Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wypowiedziała się, dlaczego media publiczne twierdzą, iż Senat opóźnia prace nad ustawą.

Komisje przyjęły przedstawione wnioski.

Senator Marek Martynowski zgłosił wniosek o odroczenie posiedzenia komisji do dnia 5 maja br., do czasu wpłynięcia do komisji odpowiedzi na powyższe pytania.

Wniosek ten nie uzyskał poparcia senatorów.

Biorący udział w posiedzeniu poseł sprawozdawca Krzysztof Sobolewski zwrócił się z prośbą o jak najszybsze uchwalenie ustawy, tak aby uniknąć chaosu prawnego.

Rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar wskazał, iż zaproponowane w ustawie rozwiązania

dotyczące głosowania korespondencyjnego naruszają zasady powszechności, tajności i bezpośredniości oraz naruszają przepisy kodeksu wyborczego. Podkreślił, że przeprowadzenie kampanii wyborczej i głosowania w czasie stanu epidemii stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia obywateli.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej Sylwester Marciniak w odpowiedzi na pytania senatorów wyjaśnił, iż Państwowa Komisja Wyborcza w tych wyborach korespondencyjnych ma bardzo ograniczony zakres działania.

Eksperci prof. Ryszard Piotrowski, prof. Marcin Matczak i prof. Sławomir Patyra przedstawili sporządzone na zamówienie przewodniczących komisji ekspertyzy prawne pod kątem zgodności zapisów ustawy z Konstytucją RP. We wszystkich opiniach wykazano, iż ustawa jest niezgodna z konstytucją.

Prof. Władysław Czapliński wyjaśnił, że ustawa – biorąc pod uwagę międzynarodowe rozwiązania, a w szczególności standardy Rady Europy i OBWE – nie spełnia wymogów międzynarodowych standardów demokracji, praworządności i procesu wyborczego. Dodał, że ustawa jest niezgodna z aktami prawa międzynarodowego, którego Polska jest stroną, m.in. z art. 3 Protokołu 1. do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Przedstawiciel Biura Legislacyjnego Marek Jarentowski przedstawił opinię w sprawie ustawy.

Po wysłuchaniu opinii ekspertów i krótkiej dyskusji senator Krzysztof Kwiatkowski ogłosił przerwę w posiedzeniu komisji do 4 maja br., czyli do czasu otrzymania odpowiedzi na piśmie na pytania senatorów, które były sformułowane na początku posiedzenia.

W dniu 4 maja br. komisje kontynuowały posiedzenie.

W dyskusji senatorowie wskazywali na szereg nieprawidłowości zawartych w ustawie, np.: brak rozporządzeń ustawowych; brak informacji o sposobach zabezpieczenia pakietów wyborczych, sposobie ich dostarczania oraz przekazywania do komisji. Podkreślano również problemy związane z drukowaniem kart wyborczych, liczeniem głosów przez komisje, pracą tych komisji w warunkach epidemii oraz organizacją całych wyborów. Zwracano również uwagę, że uniemożliwienie oddania głosu przez osoby mieszkające za granicą oraz osoby przebywające w kwarantannie i izolacji narusza prawo powszechności tych wyborów. Senatorowie podkreślali, że ustawa jest niezgodna z siedmioma artykułami konstytucji i dziwili się, że z organizacji wyborów została wykluczona Państwowa Komisja Wyborcza.

Senator Bogdan Borusewicz zgłosił wniosek o odrzucenie ustawy. Wniosek został poparty przez senatora Gabrielę Morawską-Stanecką, senatora Aleksandra Pocięja, senatora Bogdana Klicha oraz senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego.

Senator Marek Pęk zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

W wyniku przeprowadzonego głosowania komisje przyjęły wniosek o odrzucenie ustawy.

Sprawozdawcą komisji będzie senator Aleksander Pocięj.

Sprawozdawcą mniejszości komisji będzie senator Marek Pęk.

Konkluzja:

Komisje wnoszą o odrzucenie ustawy, mniejszość komisji wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (druk senacki nr 99 A).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingową.

Opracowano w BPS